

La Sala

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector proper al nucli de Gaià
Emplaçament Ctra. de Prats de Lluçanès (BV-4401) al km. 4,5 (raval Pla del Forn)
camí direcció N-E 700 m
Alçada: 436

Coordenades:

Latitud: 41.91281
Longitud: 1.92751
UTM Est (X): 411057
UTM Nord (Y): 4640652

Classificació

Número de fitxa 08090 - 7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 16511
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001701700DG14A0001DR
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 07/05/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions modestes, d'origen medieval, emplaçada a l'extrem sud de l'altiplà on es troba el nucli de Gaià. Consta d'un cos residencial amb coberts als dos costats que s'allarguen per la banda sud en forma de U, deixant un estret corredor entremig. L'habitatge és de planta rectangular i disposa de planta baixa més un pis. La façana principal, encarada a migdia, es troba molt coberta per heures i altres elements que li donen un aspecte heterogeni. Sembla que la casa s'ha anat allargant cap a l'est i ha estat objecte de diverses reparacions. Les finestres són emmarcades amb llindes i brancals de pedra, però també n'hi ha amb maó. Les diverses inscripcions a les llindes indiquen que el cos residencial s'hauria ampliat fins a les dimensions actuals ja al segle XVIII, tot i que després s'hi haurien fet modificacions, com la del portal el 1850, o una part obrada amb maó a la planta superior. Les façanes nord i oest tenen petits cossos adossats, com ara una comuna. Els coberts de la banda sud semblen força moderns; el més gran és obrat amb totxo. Tot i el seu aspecte desendregat, la masia ha conservat exteriorment les característiques constructives originàries.

Observacions:

Llinda del portal principal: 1850

Llinda de la finestra de la façana est: 1760

Informació oral facilitada per Josep Font i Josep Matamala

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIII. Concretament apareix en un document de l'Arxiu Episcopal de Vic de l'any 1231, amb el mateix nom de la Sala. L'hereu era un tal Pere, i la casa formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. Ja al segle XVII, segons un capbreu del castell de Gaià de 1692-93, estava en possessió del mas Vilagaià, juntament amb els masos Badia, la Roca i la Rierola (aquests dos últims de la parròquia de Sant Pere de Monistrol). Cal destacar que el propietari del mas Vilagaià, Jaume Vilomara, n'era el senyor directe; és a dir que no tenia cap altre senyor per damunt seu i podia cobrar tots els censos. Al final del segle XVIII el propietari de Vilagaià, que el 1774 aconseguí el títol nobiliari de Baró de Vilagaià, fou un personatge molt influent al municipi, ja que va impulsar un gran nombre d'establiments pagesos en algunes de les seves terres. Concretament, el carrer del Pla de Forn es construï en terres de la Sala. Al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de l'any 1883, la Sala continuava formant part de Vilagaià. Llavors les terres de la Sala ascendien a 69,53 ha, de les quals 26 eren conreades per parcers, que vivien majoritàriament al Pla del Forn.

Al segle XX la Sala ha continuat sent una possessió del baró de Vilagaià. Hi vivien masovers, que a la segona meitat del segle eren la família Bruc; concretament Joan Bruc i també el seu fill. Actualment hi viu Agustí Argemí, que fa de col·lector del baró.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 66, 84.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 27.

